

Előszó

Az utóbbi mintegy tíz évben számos olyan cikkem, tanulmányom jelent meg különböző folyóiratokban, amelyekből érdemesnek látszott egy válogatást külön kötetben is megjelentetni.

A tudományos ismeretterjesztés, a tudományos eredmények eljuttatása a társadalom minél szélesebb rétegeihez a tudomány és a tudományos kutatásban résztvevők, az eredmények létrehozóinak nem csak egyik fontos kötelezettsége, de saját jól felfogott érdeke is. Csak így érhető el, hogy a társadalom és a tudomány között ne jöjjön létre szakadék, a tudomány eredményei beépüljenek a társadalom kulturális értékei és gazdasági érdekei körébe, és alakítsák azt. A kultúra, a civilizáció és a tudomány kapcsolatáról, mai helyzetéről szól a bevezető tanulmány.

Pályám egész folyamán igyekeztem a magam részéről a fenti követelményeknek eleget tenni, így volt az utóbbi években is. Az ekkoriban készült tanulmányokból gyűjtöttem össze egy csokorra valót a könyv első két fejezetében. Ehhez szorosan kapcsolódik a harmadik fejezet, amelyikben azon cikkeimből készült válogatás, amelyek a fizikus szempontjából közelítik meg korunk aktuális kérdését, az energiakérdést.

A tudománytörténet számos fontos tapasztalatot, tanulságot kínál a jelen és a jövő számára, ebből a témakörből válogatott cikkeket tartalmaz a következő fejezet, de itt többször érintem a felsőoktatás problematikáját is. Utaltunk már arra, hogy milyen veszélyes a tudomány és a társadalom közti szakadék. Ezzel a témakörrel, a tudomány és társadalom viszonyával foglalkozik az utolsó előtti cikkgyűjtemény.

A tudomány egyetemes, az egész Földre és az egész emberiségre azonos szempontok szerinti megközelítése és felderítése a valóságnak. Mégis vannak ennek „helyi”, lokális vonatkozásai is. Az utolsó fejezetben közölt tanulmányok különösen is a határainkon túli magyar kutatók és tudományos műhelyek kérdéseivel foglalkoznak.

Szívből remélem, hogy a tanulmányok, amelyeket a könyv tartalmaz, az olvasókat a szóban forgó problémák továbbgondolására indítják, és hozzájárulnak a kultúra gazdagodásához, valamint a felvetett problémák megoldásához.

Debrecen, 2009. március

Berényi Dénes